

**БАНК РОЗВИТКУ ЯК ІНСТИТУТ ДОВГОСТРОКОВОГО ФІНАНСУВАННЯ
НАЦІОНАЛЬНОЇ ЕКОНОМІКИ УКРАЇНИ**

*Шаповал Ю. І., аспірантка, ДУ «Інститут економіки та прогнозування НАН України»,
shapovaljulia@ukr.net*

Методологія дослідження. Результати отримані за рахунок застосування методів: історико-логічного, порівняльного – при дослідженні зарубіжного досвіду створення банків розвитку та еволюції їх функцій; економіко-статистичного – при оцінці фінансового стану УБРР; методів аналізу й синтезу, індукції та дедукції – при дослідженні основних напрямків інвестиційної діяльності банків розвитку.

Результати. Виявлено, що основними передумовами створення банків розвитку у розвинутих країнах, а також в країнах, які розвиваються, були: необхідність подолання економічної кризи, відновлення виробництва у повоєнний період, сприяння реструктуризації окремих галузей економіки, стимулювання інвестиційних процесів у межах державної політики. На основі аналізу зарубіжного досвіду з'ясовано, що найчастіше банки розвитку орієнтуються у кредитуванні галузевим принципом, обираючи при цьому перспективні технологічні проекти.

Показано, що Державний банк розвитку України буде займатися рефінансуванням комерційних банків для реалізації довгострокових інвестиційних проектів. Основним джерелом фінансування діяльності Державного банку розвитку буде держава. Особливістю функціонування Державного банку розвитку є той факт, що йому надається більше функцій з довгострокового кредитування. Встановлено, що на нього не поширюються деякі вимоги, встановлені Національним банком України, що ставить під сумнів можливість належного функціонування Державного банку розвитку. Виявлено ризики того, що Державний банк розвитку створить конкуренцію звичайним комерційним банкам за рахунок демпінгу кредитних пропозицій. Незадовільний фінансовий стан УБРР вказує на те, що можливою є ситуація, за якої один державний банк буде реорганізований в інший, проте активізації довгострокового кредитування не відбудеться.

Новизна. Дістали подальшого розвитку узагальнення та систематизація досвіду функціонування банків розвитку в країнах із трансформаційною економікою, у тому числі принципи створення та пріоритети діяльності банку розвитку в Україні, що дозволяє підвищити ефективність державної промислової та інвестиційної політики.

Практична значущість. У ході дослідження виокремлено потенційні переваги і ризики функціонування Державного банку розвитку, що може бути враховано при побудові стратегій економічному розвитку України.

Ключові слова: банк розвитку, Державний банк розвитку України, фінансування, переваги, ризики, напрямки інвестиційної діяльності.

Література

1. Фінансово-монетарні важелі економічного розвитку: у 3 т. Т. 2: Механізми грошового та фондового ринків і їх вплив на розвиток економіки України / За ред. А. І. Даниленка. – К. : Фенікс, 2008. – 442 с.
Finansovo-monetarni vazheli ekonomichnoho rozvytku: u 3 t. T. 2. Mekhanizmy hroshovoho ta fondovoho rynkiv i yikh vplyv na rozvytok ekonomiky Ukrainy [Financial and monetary levers of economic development: Mechanisms of money and stock markets and their impact on the economy of Ukraine] / Za red. A. I. Danilenka. – K. : Feniks, 2008. – 442 p.
2. Стратегическое управление в зарубежных финансовых институтах развития / Под ред. В. Д. Андрианова. – М. : Изд-во «Консалтбанкир», 2012. – 272 с.
Strategicheskoye upravleniye v zarubezhnykh finansovykh institutakh razvitiya [Strategic management in the development of foreign financial institutions] / V. D. Andrianov. – M. : Izd-vo «Konsaltbankir», 2012. – 272 p.
3. Офіційний сайт Банку розвитку Японії [Електронний ресурс]. – Доступно з: <<http://www.dbj.jp/en>>
Ofitsiyiniy sayt Banku rozvytku Yaponiyi [Official site of the Development Bank of Japan] [Elektronniy resurs]. – Dostupno z: <<http://www.dbj.jp/en>>.
4. Бразильский банк развития: опыт стратегического управления. – 2012 [Електронний ресурс]. – Доступно з: <<http://www.veb.ru/common/upload/files/veb/analytics/strman/sm201202bra.pdf>>
Brazilskiy bank razvitiya: opyt strategicheskogo upravleniya [Brazilian Development Bank: experience in strategic management]. – 2012 [Elektronnyy resurs]. – Dostupno z: <<http://www.veb.ru/common/upload/files/veb/analytics/strman/sm201202bra.pdf>>.
5. Международная практика создания инвестиционных фондов финансовыми институтами развития // Информационно-аналитический материал. – 2012 [Електронний ресурс]. – Доступно з: <<http://www.veb.ru/common/upload/files/veb/analytics/strman/sm201212.pdf>>
Mezhdunarodnaya praktika sozdaniya investitsionnykh fondov finansovymi institutami razvitiya [International practice of setting up investment funds by development finance institutions] // Informatsionno-analicheskiiy material. – 2012 [Elektronnyy resurs]. – Dostupno z: <<http://www.veb.ru/common/upload/files/veb/analytics/strman/sm201212.pdf>>.
6. Корейский банк развития: опыт стратегического управления. – 2012 [Електронний ресурс]. – Доступно з: <<http://www.veb.ru/common/upload/files/veb/analytics/strman/sm201202kor.pdf>>
Koreyskiy bank razvitiya: opyt strategicheskogo upravleniya [Korea Development Bank: experience in strategic management]. – 2012 [Elektronnyy resurs]. – Dostupno z: <<http://www.veb.ru/common/upload/files/veb/analytics/strman/sm201202kor.pdf>>.
7. Офіційний сайт Канадського банку розвитку бізнесу [Електронний ресурс]. – Доступно з: <<http://www.bdc.ca/>>
Ofitsiyiniy sayt Kanadskoho banku rozvytku biznesu [Official site of the Business Development Bank of Canada] [Elektronnyy resurs]. – Dostupno z: <<http://www.bdc.ca/>>.
8. Офіційний сайт Африканського банку розвитку [Електронний ресурс]. – Доступно з: <<http://www.afdb.org/en/>>
Ofitsiyiniy sayt Afrykanskooho banku rozvytku [Official site of African Development Bank] [Elektronniy resurs]. – Dostupno z: <<http://www.afdb.org/en/>>.
9. Офіційний сайт Банку розвитку Республіки Білорусь [Електронний ресурс]. – Доступно з: <<http://brrb.by/>>
Ofitsiyiniy sayt Banku rozvytku Respubliki Bilorus [Official site of Development Bank of the Republic of Belarus] [Elektronnyy resurs]. – Dostupno z: <<http://brrb.by/>>.
10. Офіційний сайт Банку розвитку Казахстану [Електронний ресурс]. – Доступно з: <<http://www.kdb.kz/ru/>>
Ofitsiyiniy sayt Banku rozvytku Kazakhstanu [Official site of Development Bank of Kazakhstan] [Elektronnyy resurs]. – Dostupno z: <<http://www.kdb.kz/ru/>>.

11. Офіційний сайт «Фонду національного добробуту Самрук-Казина» [Електронний ресурс]. – Доступно з: <<https://sk.kz/>>
Ofitsiyiny sayt «Fondu natsionalnoho dobrobutu Samruk-Kazina» [Official site of Sovereign Wealth Fund «Samruk-Kazyna»] [Elektronniy resurs]. – Dostupno z: <<https://sk.kz/>>.
12. Офіційний сайт аналітичного центру Legatum Institute [Електронний ресурс]. – Доступно з: <http://www.prosperity.com/>
Ofitsiyiny sayt analitichnoho tsentru Legatum Institute [Official site of analytics center «Legatum Institute»] [Elektronniy resurs]. – Dostupno z: <<http://www.prosperity.com/>>.
13. Rethinking the role of National Development Banks [Електронний ресурс]. – Доступно з: <<http://www.un.org/esa/ffd/msc/ndb/NDBsDOCUMENT-REV-E-020606.pdf>>
Rethinking the role of National Development Banks [Elektronnyy resurs]. – Dostupno z: <<http://www.un.org/esa/ffd/msc/ndb/NDBsDOCUMENT-REV-E-20606.pdf>>.
14. Проект закону України «Про державний банк розвитку України» № 3445 від 18.10.2013 [Електронний ресурс]. – Доступно з: <<http://www.rada.gov.ua/>>
Proekt zakonu Ukrayiny «Pro derzhavniy bank rozvytku Ukrayiny» [Draft Law of Ukraine «About the State development bank of Ukraine»] № 3445 vid 18.10.2013 [Elektronnyy resurs]. – Dostupno z: <<http://www.rada.gov.ua/>>.
15. Сергій Арбузов на міжнародній конференції «ABC: Україна і Партнери» // Інформаційно-аналітичний портал «РБК-Україна» [Електронний ресурс]. – Доступно з: <<http://www.rbc.ua/>>
Serhiy Arbuzov na mizhnarodniy konferentsiyi «ABC: Ukrayina i Partnery» [Sergiy Arbuzov at the international conference «ABC: Ukraine and Partners»] // Informatsiyno-analitichniy portal «RBK-Ukrayina» [Elektronnyy resurs]. – Dostupno z: <<http://www.rbc.ua/>>.
16. Офіційний сайт інформаційного агентства «УНІАН» [Електронний ресурс]. – Доступно з: <<http://www.unian.net>>
Ofitsiyiny sayt Informatsiynoho ahentstva «UNIAN» [Official site of informational agency «UNIAN»] [Elektronnyy resurs]. – Dostupno z: <www.unian.net>.
17. Закон України «Про Державний бюджет України на 2014 рік» [Електронний ресурс]. – Доступно з: <<http://www.rada.gov.ua/>>
Zakon Ukrayiny «Pro Derzhavnyy bjudzhet Ukrayiny na 2014 rik» [Law of Ukraine «About State Budget of Ukraine for 2014»] [Elektronnyy resurs]. – Dostupno z: <<http://www.rada.gov.ua/>>.
18. Фінансова звітність ПАТ «Український банк реконструкції та розвитку» [Електронний ресурс]. – Доступно з: <<http://www.ubrr.com.ua/>>
Finansova zvitnist PAT «Ukrayinskiy bank rekonstruktsiyi ta rozvytku» [Financial statements of «Ukrainian Bank for Reconstruction and Development»] [Elektronnyy resurs]. – Dostupno z: <<http://www.ubrr.com.ua/>>.

